

КЪРТ ВОНЕГЪТ КРАТКИ СРЕЩИ ПО ВЪТРЕШНИЯ ВОДЕН ПЪТ

Превод от английски: Владимир Германов, 2000

chitanka.info

Осемнайсетметровата моторна яхта „Марлин“ е старинна, построена специално за Едзъл Форд през 1930 година. Надстройката ѝ от махагон и стъкло, мостикът ѝ, корпусът, идеален за контрабанда на ром, биха подходжали на някоя легендарна личност, но през последните девет години тя беше просторната, удобна и много практична дневна лодка на Джоузеф П. Кенеди и множеството му потомци. И въпреки че на борда ѝ бяха провеждани немалко разгорещени и важни политически разговори, през лятото, в Хаянис Порт, пасажерите ѝ бяха предимно деца.

Яхтата, с номер 132, е имала около осем собственици след 1930 година. Проектирана е от „Елдريدж-Макинис Лимитед“ и е построена от „Д. Д. Лоули Лимитед“, и двете фирми от Куинси, Масачусетс. Задвижват я два двигателя „Крайслър Импириъл“ — 225 конски сили. Шкафчетата ѝ са натъпкани с водни ски, рибарски принадлежности и забравени — и непотърсени — чехли от всякакъв вид. Под една възглавничка за сядане е фамилният флаг — бял, с две червени звезди по средата и девет по-малки звезди в горния край.

Капитанът на „Марлин“, Франк Уиртанен, от западен Барнстейбъл, Кейп Код, казва за сегашните си задължения: „Не мисля, че човек, който няма свои собствени деца, който не разбира истински децата, би могъл да се задържи на тази работа, без да му захлопа дъската“.

Капитан Уиртанен е завършил Масачузетската морска академия. Някога е плавал на танкери — и в мирно, и във военно време. Сега, на „Марлин“, е направил система от гумени постелки и дупки в борда, за да може да мие с маркуч остатъците от шоколадова торта и фъстъчено-маслено-плодово желе за доста кратко време.

* * *

Неотдавна капитан Уиртанен ме покани за едночленен екипаж, когато прекарваше тази прочута яхта от Хаянис Порт до Западен Палм Бийч по вътрешния воден път. Множество милионерски яhti изминават този път всяко лято, почти никога с милионери на борда.

— Да, ще дойда — отговорих му. — Да.

Наричайте ме Моли Блум. Наричайте ме Ишмейл.

* * *

Когато нещата опрат до пари, аз съм глупак. Съгласих се да работя срещу много скромен хонорар, плюс всичко, което мога да сготвя и изям, което, както се оказа, беше много. Мисля, че ядох толкова много заради безпокойството от неспособността ми да запомня какво е бак и какво е бакборт. Франк настояваше да разговаряме с морските термини.

Той спеше в помещение зад главната каюта, която отвън приличаше на главен склад, с щори на прозорците, но всъщност беше машинното и франк спеше на хамак, окачен над двата небесносини двигателя.

Аз спях на тясна койка в главната каюта. Имаше газова печка с два котлона, старомоден сандък за лед, бюфет за чаши с врати от оловно стъкло, които бяха увиснали навън, и мивка, голяма колкото мъжко бомбе.

— Моите уважения към фамилия Кенеди — отбелязах аз, — но това тук може да е идеален декор в някоя постановка за Голямата депресия. Завесата се вдига и се вижда кухня в железопътен вагон-жилище в долната част на Ййст Сайд.

* * *

Мостикът беше ветровит, защитен със завеси от брезент. Помодерните яхти се управляват от всекидневната, като контролният пулт е интегриран в конзолата на стерео-телевизора, а корабният компас е ловко скрит в букет пластмасови цветя.

Ние можехме да се забавляваме само с радиото. То хващаше стандартните радиопрограми, но Франк не се интересувахе от тях. Представата му за шоу се изчерпваше с канала за бедствия. През целия божи ден слушахме само прашене и шум. От време на време някой се обаждаше на бреговата охрана и питаше дали го чуват. Толкова.

— Не искаш ли да чуеш политическите новини? — попитах. Като капитан на „Марлин“, Франк познаваше лично немалко големи политици — Джонсън, всички от фамилията Кенеди, разбира се, и не

знам кого още. — Не ти ли е любопитно какво правят прочутите ти приятели?

— Какво?

— Все едно.

* * *

Вътрешният воден път по един или друг начин преминава, разбира се, из цялата страна. Маршрутът, по който плавахме ние, е система от заливи, езера, реки и потоци, много близо до Атлантика, прокопани до шест метра дълбочина и обозначени като щандовете в супермаркет. Навсякъде има табели като: „Район с натоварен трафик — намали скоростта“ или „Морски магазин на Бил и Телма. Приемат се всякакви кредитни карти. 8 мили“ и така нататък.

С всичките подвижни мостове, остри завои, ограничения на скоростта и трафик, подобно пътуване е доста бавно — нашето ни отне четиринайсет дни, — но също така то е забавно, много често прекрасно и много безопасно.

Това не е една-единствена артерия. Има множество разклонения и ръкави, човек може да избира между много възможности. Цялото не е под юрисдикцията на един-единствен държавен орган, а се поддържа от множество правителствени агенции и дори на по-отдалечените от главните артерии места, от частни компании.

Някои романтици твърдят, че Вътрешният воден път стига чак до щата Мейн. Аз отричам подобно нещо, защото с франк едва не загубихме „Марлин“ във вълнението на Бъзардс Бей и протока на Лонг Айланд. Минахме през град Ню Йорк с прилив от кипящи портокалови обелки и видяхме спокойни води, чак когато стигнахме до пристанището на Манаскуан, Ню Джърси.

От гледна точка на спокойствието, вътрешният воден път започва едва там.

* * *

В Манаскуан познаваха „Марлин“. Яхтата беше снимана множество пъти в новините и освен това притежаваше нещо от дързостта на семейство Кенеди. Не беше трудно да я забележиш.

Заех се да я заредя с гориво, когато по кея закуцука старец, захапал изгаснала лула. Погледа ме известно време, после ме заговори:

— Лодката на Кенеди ли е т'ва?

— Да.

— Ще я карате във Вашингтон ли?

— Палм Бийч.

Той кимна с мрачна мъдрост.

— Все тая.

* * *

На следващия ден с Франк стояхме навън, защото времето беше хубаво. Водният път предлага чудесни гледки. Важното е, освен ако не си на меден месец, да стоиш на палубата винаги, когато времето позволява. Така наистина можеш да прекараш добре.

Оказа се обаче, че не видях почти нищо от участъка на Ню Джърси. Франк каза, че съм щял да се пукна от смях, като видя как лодката пърпори през задните дворове на хората.

* * *

Минахме през канала Кейп Мей и се насочихме към Делауеър Бей. Спря ни катер на инженерните войски. Лейтенантът искаше да знае каква е дължината ни, колко дълбоко газим и така нататък. Казахме му, че газим малко повече от метър и така нататък.

— Собственик? — попита лейтенантът.

Отговорът беше сложен, защото „Марлин“ формално беше собственост на един бизнес партньор на господин Кенеди. Франк каза името.

— Адрес?

— Поверена е на Джоузеф П. Кенеди, Хаянис Порт, Масачусетс
— каза Франк.

Военният не показва с нищо, че е познал името.

— Улица и номер?

— Там нямат улици и номера — отговори франк. — Всички се познават.

* * *

Прекарахме нощта в един пристан за яхти и заредихме пак, 160 галона. Франк направи изчисленията и каза:

— Изминаваме повече от миля с един галон.

— Това *добре* ли е, Франк? — попитах го аз.

— Това е *чудесно* — отговори той.

Когато стигнахме целта си, събрах галоните гориво, които бяхме заредили. Бяха 1522.

* * *

По целия воден път има удобни пристани за яхти. Няма начин да се отдалечиш прекалено от запасите с гориво или техниците, макар че често не ги бива.

— В една обикновена къща има повече инструменти, отколкото има той — каза Франк веднъж за един от тях. — Този човек не може да завърти капачката на бутилката си уиски, без да повреди резбата.

Средната такса за приставане за през нощта е около двайсет цента за метър дължина — невероятно малко, като имаме предвид, че обикновено в тази цена влиза електричество, стая за гледане на телевизия, вода и душ.

Както и обикновените бензиностанции, тези пристани могат да са блестящо чисти или невероятно мръсни. Те са отбелязани на новите карти, заедно с услугите, които предлагат. Колкото по-на юг отивате, толкова по-люксови стават. Естествено.

И не е задължително да прекарваш нощта на такова място. Яхтите имат и котви.

* * *

В Чесапийк и канала Делауеър с Франк попаднахме на ято милионерски яхти, отправили се на юг. На пристана имаше поне двайсет, а за някои от тях „Марлин“ можеше да е спасителна лодка.

На нашето арматурно табло имаше гравирана табела, на която пишеше: „Господи, голямо е Твоето море, а моята лодка е малка“. Когато го прочетох, си казах: „Така или иначе, осемнайсет метра е добър размер“.

* * *

В яхтите нямаше милионери, а техните капитани, готвачи и екипажи се наслаждаваха на живота в „Шифър“ — известен ресторант за морски деликатеси. Когато попадне в стая, пълна с професионални моряци, човек се обърква. Никой не гледа никого другиго. Всички са вперили очи в хоризонта.

Седнахме при един стар приятел на Франк, Бърт, от Нова Скотия. Беше на шейсет, имаше сини очи, а цветът на кожата му напомняше старо дървено шкафче. Беше капитан на „Чарити Ан Браунинг“, двайсет и два метров йол. С Франк се познаваха от петнайсет години, Франк знаеше първото му име, но не и последното, с което излизаше една дължина напред. Бърт не знаеше ничие име, нито първо, нито последно. Наричаше всички „капитан“. Дори мен. Когато му казах, че не съм, престана да ме включва в разговора. Тогава още не знаех, че всеки по водния път е капитан. Ако обясниш, че не си, ще изчезнеш.

* * *

Бърт ни покани на борда на „Чарити Ан Браунинг“ на чашка, заедно с един дълбоко нещастен швед на име Гюнтер. Гюнтер беше капитан на „Голдън Хайнд VI“, презокеански лайнер бебе, който се извисяваше над „Марлин“ като небостъргач.

Отвън „Чарити Ан Браунинг“ много приличаше на търговски кораб, който може би превозва кокосово брашно. Под палубата беше като апартамент за новобрачни в луксозен хотел — дебели килими, три бани с плочки, огромно канапе, тапицирано с леопардова кожа и парно отопление. В каютата на собственика имаше голямо двойно легло, с прегънати под тъгъл завивки. Чаршафите и калъфките за възглавници бяха на миниатюрни незабравки.

Платната не се използваша никога. Корабът имаше голям, космат дизелов двигател, който можеше да го накара да полети. Както каза Франк по-късно: „Трябват му платна, колкото на атомна подводница“.

Бърт поддържаше интериора в безупречно състояние по един много прост начин — не даваше никой да пипа каквото и да било. Не ни пусна на канапето. Аз допуснах грешката да използвам пепелника и той го взе моментално, изми го и внимателно го прибра в един шкаф.

По-късно същата вечер видях Бърт и екипажа му от двама души да крачат по студения кей, за да използват тоалетната на пристана, вместо да цапат своята.

* * *

Когато видях леглото, подготвено за спане, попитах Бърт дали не очаква собственика. Той отговори, че нямало да го види най-малко още три месеца.

— Собственик ли? — намеси се Гюнтер. Чувстваше се доста добре. — Какво, по дяволите, е това „собственик“? Как изглежда това нещо?

— Никога ли не виждаш собственика на яхтата си? — попитах го.

— А... — отговори той. — Виждам го непрекъснато. Миналата година го видях два часа, по-миналата две минути. Последния път, когато му писах, поисках да ми изпрати скорошна снимка. Това е смахната страна, наистина. Всяка година се строят хиляди яхти за хора, които просто *не искат* да се качат на тях. Защо са им тогава? Може би, за да могат да кажат на някоя дама: „Имам яхта, с капитан и всичко останало“.

— Собственикът ти отговаря на писма?

— О, да, разбира се. Например: „Закарай яхтата в Бар Харбър“. Или: „Спусни се до Маями. Мини през Магелановия проток и я боядисай небесносиня“. — Гюнтер вдигна очи към тавана. — Плаща добре. Дори получавам повишения. Ужасно често обаче се будя посред нощ и си казвам: „Ей, Гюнтер, какво, по дяволите, си мислиш, че правиш?“

* * *

Луксозният флот не се задържа на едно място през деня. Пръснахме се по залива Чесапийк. Никой не се уговори с никого за следваща среща. Навигирането беше лениво — вместо да се занимават с карти, компаси и други такива, капитаните следваха първия.

Франк ми обясни колко рисковано е това.

— Да вярваш, че този пред теб знае какво прави, е най-опасната религия — каза той. Обясни ми, че повечето от яхтите пътуват към Флорида, управлявани от смахнати хлапета, често роднини на собствениците, които търсели силни усещания.

Малко по-късно през деня намалихме скоростта до десет възела, заради пукнатина в една изпускателна тръба (обикновено се движехме с петнайсет). Задмина ни кораб с три спални, който се движеше с около трийсет възела. Капитанът му ни повика по честотата за бедствия, на която, разбира се, радиото ни беше настроено. Аз обаче бях престанал да го чувам, а Франк беше долу.

— „Марлин“! Хей, „Марлин“, събуди се! „Марлин“! Отговори, момче!

Франк го чу най-накрая и отговори:

— Тук яхта „Марлин“.

— Слушай, яхта „Марлин“, имаш ли някакви карти?

— Да.

— Можеш ли да ми кажеш горе-долу къде се намирам?

Франк го ориентира, но четири дни след това видяхме яхтата, натоварена на железопътен вагон в Елизабет Сити, Северна Каролина. Двата винта и килът си бяха отишли.

* * *

Северно от Норфък, Вътрешният воден път става груб и доста практичен. Трафикът се съгъства и е делови. Бреговете димят, кипят и дрънчат от различни производства. Южно от Норфък, най-вече по протежение на бавния маршрут, стария маршрут, който е каналът, назован Мрачното блато, пътят се стеснява, дърветата са надвиснали, климатът е по-мек и упойващо маларичен. За първи път можеш да си фантазираш, че си Хък Фин.

С Франк свалихме якетата, запретнахме ръкави и вдигнахме брезентовите стени на мостика. Купихме си буркани блатен мед, докато чакахме да се напълни един шлюз. Тогава наоколо се запrikaзва, че минава яхтата на Кенеди.

— Боби нали не е при тебе, а? — подвикна с насмешка някакъв тип.

— Не е — отговори Франк и ми обясни: — Вече сме в Южните щати.

Сочните миазми на непригодните за живот южни блата продължават чак до Флорида. Имаше мелодраматични кални наноси и плитчини, които трябваше да избягваме. Водата имаше вид на кафе, а какви птици видяхме! Казах на Франк, че съм много радостен от факта, че такава огромна част от източното крайбрежие все още е пустош. Освен това повечето време пътуването беше безумно отегчително.

С Франк донякъде нарушавахме еднообразието, като ядяхме като прасета и надувахме сирената срещу кормораните, кацнали по шамандурите.

— Махай се от шамандурата ми! — крещеше Франк и надуваше свирката, а след това двамата се тъпчехме със сандвичи с блатен мед или пастет и някаква гадост, която трябваше да му помогне да преодолее последствията от операция на язвата.

Един ден се разминахме с яхта, чиито платна бяха вдигнати. Човекът на руля бе покрит от горе до долу с мас. Беше гротескно дебел, червендалест, а изражението на лицето му бе мъжествено, като че ли го чакаше много и все мъжка работа.

— Яхтите — отбеляза Франк с пълна уста, — не са чак толкова атлетичен спорт, както си го представят някои.

* * *

Най-интересната част от пътуването ни бяха вечерните разходки из непознатите градове и градчета по пътя — Елизабет Сити, Морхед Сити, Мъртъл Бийч, Чарлстън, Островът на надеждата, Джаксънвил, Коукоу и, най-накрая, Западен Палм Бийч.

Никога няма да забравя една част от разговор, който подслушах в Джаксънвил, Южна Каролина: „Има една жена, която на улицата няма и да ме погледне. Ако ѝ се обадя по телефона обаче, говори с мен часове“.

Преди да тръгнем имаше много приказки, с намигания, за това как жените ще изпадат по Франк и мен по пристаните, когато спираме с яхтата на Кенеди. Жените обаче са рядкост по тези места.

— Жените само се преструват, че обичат яхтите — обясни ми капитанът, — колкото да хванат някой, който има такава. За средната жена яхтата е само още една проклета къща, за която трябва да се грижи, само че още по-неудобна. Мъжът все така я командва насам-натам, машините и тръбите не ѝ вдъхват никакво доверие, да се пазарува и пере е ужасно сложно.

С Франк веднъж проведохме доста задълбочен разговор с една жена. Тя не онемя от възхищение. Най-напред, беше почитателка на Голдуотър. После, съвсем сама управляваше по-голяма яхта от нашата и от Итака, Нью Йорк, пътуваше за Кий Уест.

Направихме ѝ комплимент за смелостта и уменията, както и за жълтата дреха против лошо време.

— У дома — каза тя, — ме наричат Бил Мидената черупка.

След това я попитах защо толкова се възхищава на Голдуотър.

— Всеки човек, който умее да лети със собствения си самолет, да навигира сам, да поправя сам радиостанцията си и да проявява сам филма, който е заснел, е Номер едно в *моята* класация.

* * *

Когато някой от собствениците на магазини за яхти разпознаеше „Марлин“, се обаждаше на местния репортер. След това снимката ни — Франк, аз и яхтата — се появяваше във вестника.

Най-приятното признание обаче дойде от един негър, който пое въжетата ни в Джаксънвил.

— О, Боже! — възкликна той. — Това яхтата на президента ли е? На господин Кенеди?

За да не усложнявам нещата, отговорих утвърдително. Той потупа „Марлин“ с възхищение и добави:

— Трябва да кажа на жена си. Това е най-хубавото нещо, което ми се е случвало някога.

* * *

Когато стигнахме в Западен Палм Бийч, Гюнтер, нещастният швед, вече беше там и ни чакаше. Неговият малък презокеански лайнер бе изпреварил „Марлин“ с три часа.

— Ето ни и нас — каза Франк.

— На кого му пука — отвърна Гюнтер мрачно. — Погледни! Всички кепенци са пуснати. Никой няма да дойде тук поне още два месеца, а когато дойдат, няма да са достатъчно обезумели, за да се качат на лодка.

Франк посочи, че семейство Кенеди използва „Марлин“ доста.

— Загубили са си ума — отбеляза Гюнтер. — Хареса ли ти Вътрешния воден път? — попита ме той.

— Е — отговорих, — следващия път бих искал да вземем разстоянието по-бавно. Ще ми се да ловя риба, да хвърлям котва в потоците, да се будя с птиците. Ако имаш време, можеш да прекараш чудесно по тези места.

— Първо — каза Гюнтер, — си купи яхта.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.